

Activiteitenkaart 1

Vorbereiding

Afstand: tot 30 cm

Positie:

Het kind ligt op de rug op een speelmatje, ligt in uw armen, of kijkt over uw schouder.

Materiaal:

In een donkere kamer: een lampje of een verlicht speeltje

In een (ver)lichte kamer: lachende, expressieve gezichtsuitdrukkingen, ronddraaiende glitterballen, een pompombal of een gekleurde zachte bal met een diameter van tenminste 12 cm.

Activiteiten

Visueel bewustzijn/interesse/aandacht

- Probeer de aandacht/interesse van uw kind voor het visuele materiaal te trekken (afhankelijk van het visuele materiaal dat u gebruikt):
  - door met het lichtje te knipperen
  - door uw hoofd langzaam te bewegen terwijl u lacht
  - door de bal rond te draaien
- Begeleid de arm van uw kind zo dat de vingers in aanraking komen met het speeltje. Hierdoor wordt het kind zich bewust van de aanwezigheid van het speeltje en wordt het gestimuleerd ernaar te kijken.
- Herhaal dit een aantal keer in dezelfde positie.

Bij babies die aanvankelijk geen visuele reactie laten zien:

- Begin met een verlicht speeltje in een donkere kamer en begeleid de hand ernaar.

Activiteitenkaart 1 (vervolg)

Oogbewegingen

Blikrichten

- Wanneer uw kind eenmaal consistent reageert op het speeltje, toon het dan op een nieuwe plaats en kijk of uw kind zich oriënteert of de blik verplaatst.

Volgen

- Wanneer uw kind het speeltje opmerkt en er naar kijkt, beweeg het dan langzaam heen en weer, omhoog en omlaag en van achter naar voren (richting de neus). Dit laatste stimuleert de samenwerking van de spieren in beide ogen (convergeren).
- Wanneer uw kind het speeltje steeds beter volgt, verhoog dan in stappen de snelheid van bewegen.
- Wanneer uw kind het materiaal steeds beter volgt, vergroot dan in stapjes de afstand tussen het speeltje en uw kind (> 30 cm).

Als uw kind eenmaal goed reageert op het materiaal dat u aanbiedt en dit goed volgt, gebruik dan een reeks van voorwerpen die steeds moeilijker te zien zijn.

Check eventueel de kaart met aanwijzingen voor **Visuele omgeving en materialen**

Vorbereiding

Afstand: van 30 cm tot 3 m

Positie:

Wanneer de controle over het hoofd en het lichaam verbetert, laat uw kind dan geleidelijk andere posities innemen dan op Activiteitenkaart 1, namelijk zitten (met steun) op uw schoot.

Doe activiteiten pas aan tafel wanneer uw kind een goede lichaamshouding heeft. Als uw kind er lichamelijk nog niet aan toe is, maar visueel wel, overleg dan met uw ontwikkelingsbegeleider over een geschikte positie.

Reeks van materialen (in volgorde van moeite die het kost ze te zien):

Groot:

In een donkere kamer: een verlicht of glanzend speeltje

In een (ver)lichte kamer: uzelf, uw lachende gezicht, een ronddraaiende glitterbal, een ronddraaiende gekleurde bal (bijv. pompom ball), een gekleurd zacht speeltje aan een elastiek zodat het omhoog en omlaag beweegt (12 cm groot), plastic voetbal (12 cm en 25 cm groot).

Kleiner:

Op een tafelblad - gekleurde bal (12 cm en 6 cm groot), gekleurde kubussen (2 tot 3 cm groot), druiven, gekleurde smarties of andere snoepjes, rozijnen, ontbijtgranen, taartdecoratie-snoepjes.

Er moet een duidelijk contrast in kleur zijn tussen het materiaal en het oppervlak (bijvoorbeeld een donker oppervlak en een licht gekleurd speeltje).

Activiteiten

Visueel bewustzijn en visuele interesse

- Ga door met de activiteiten binnen 30 cm zoals beschreven op Activiteitenkaart 1 met het visuele materiaal dat voor u en uw kind het meest geschikt is.
- Om de afstand waarop uw kind aandacht heeft te vergroten naar groter dan 3/4 meter, gebruik u zichzelf in eerste instantie als visueel materiaal.
- Start dichtbij genoeg om de visuele aandacht en interesse van uw kind te trekken en beweeg dan langzaam naar achteren.
- Probeer die afstand te vinden waarop uw kind de aandacht dreigt te verliezen en beweeg dan weer iets naar voren, beweeg op de plaats en zwaai naar uw kind.
- Wanneer uw kind zich bewust is van en interesse heeft voor u op grotere afstand:
  - neem een groter speeltje (25 cm of groter) en houd het iets van u vandaan (links of rechts van u) en beweeg het (vanaf dezelfde afstand of iets dichterbij)
  - gebruik uzelf vanaf een grotere afstand

Activiteiten aan tafel (zie opmerking Activiteitenkaart 1 onder het kopje **Positie**).

- Leg een groot speeltje op tafel of het blad van de kinderstoel (wanneer uw kind niet kijkt) en moedig uw kind aan ernaar te kijken door te zeggen: "Oh kijk!" en tik daarbij onder het tafelblad of het blad van de kinderstoel. Wanneer uw kind kijkt, begeleid haar/zijn hand naar het speeltje. Wanneer uw kind zelf al naar het speeltje reikt, geef haar/hem de tijd om naar het speeltje te reiken.
- Wanneer uw kind eenmaal het materiaal visueel kan localiseren, probeer hetzelfde met een kleiner speeltje.
- Wanneer u eenmaal een klein speeltje gebruikt (2.5 cm of kleiner) zorg dat uw kind uw hand niet kan zien wanneer u het plaatst. Uw ontwikkelingsbegeleider kan u laten zien hoe u dit kunt doen.

Vervolg op Activiteitenkaart 2b

Check eventueel de kaart met aanwijzingen voor **Visuele omgeving en materialen**

Activiteiten

Oogbewegingen

Blikrichten

Het visuele materiaal bevindt zich op grotere afstand tegenover uw kind en iets uit het midden (links of rechts)

- Wanneer uw kind consequent visuele interesse in u toont, ga dan iets meer naar links of rechts van het midden zitten of staan, in plaats van recht voor het kind. Doe dit op een afstand van waar af u weet dat uw kind u kan zien.
- Als uw kind u niet ziet op die locatie, beweeg dan op de plaats.
- Als uw kind u nog steeds niet ziet, zeg: "Hallo, hier ben ik", en kijk of uw kind haar/zijn blik verplaatst, of ga dichterbij en meer naar het midden en zwaai.
- Wanneer uw kind haar/zijn blik richt op u, herhaal de activiteiten vanaf een grotere afstand. Of gebruik een groot speeltje, draaiend in uw hand uitgestrekt naar één zijde (op dezelfde of een iets kleinere afstand), of gebruik uzelf op een grotere afstand.

Van één speeltje naar een ander speeltje die zich beide op dezelfde afstand van het kind bevinden.

- Hiervoor zijn twee personen nodig. De personen staan ongeveer 1.5 meter van elkaar voor uw kind, op een afstand van waar af u weet dat uw kind hen kan zien.
- Eén persoon trekt de visuele aandacht door te bewegen of te roepen.
- De andere persoon beweegt dan ook op de plaats en zwaait (spreek alleen als het absoluut noodzakelijk is).
- Herhaal deze activiteiten op steeds grotere afstanden naarmate de visuele reacties verbeteren.

Activiteitenkaart 2b (vervolg)

Volgen en convergeren

- Ga door met de activiteiten zoals beschreven op Activiteitenkaart 1 totdat de ontwikkelingsbegeleider denkt dat het volgen van dichtbij en ver weg en het convergeren hun piek hebben bereikt.
- Gebruik voor het volgen op grotere afstand eerst een persoon, dan een groot speeltje (25 cm of groter), dan een 12 cm grote ronddraaiende bal, vervolgens steeds kleinere voorwerpen naarmate de vaardigheden van het kind verbeteren.

Volgen over een spoor (tracking)

- Zet uw kind op iemands schoot aan tafel. Ga zelf tegenover uw kind zitten en rol een plastic bal (25 cm) langzaam van de ene kant van de tafel naar de andere kant van de tafel en weer terug (links naar rechts).
- Wanneer uw kind de beweging volgt, verhoog de snelheid van het rollen en gebruik een kleinere bal naarmate de visuele reacties verbeteren.
- Verander nu de rolrichting: in plaats van de bal van links naar rechts en andersom te rollen, rol de bal nu vanaf uzelf naar uw kind en laat de andere persoon de bal terug naar u rollen.

Check eventueel de kaart met aanwijzingen voor **Visuele omgeving en materialen**

Vorbereiding

Afstand: van 30 cm tot 6 m

Positie:

Zoals op Activiteitenkaart 2. Voor volgbewegingen op meer dan 1 meter afstand zit het kind op de vloer tussen uw benen.

Begripsniveau:

Het kind kent de namen van twee of drie gezinsleden en van twee of drie alledaagse voorwerpen of speeltjes.

Materialen:

Zoals op Activiteitenkaart 2, plus drie alledaagse voorwerpen of speeltjes, een dienblad, en een kinderstoel met bekleding in een effen kleur.

Activiteiten

Visueel bewustzijn/interesse/aandacht en functionele scherpthe

Visueel interessegebied

- Ga door met de activiteiten voor visueel bewustzijn en interesse zoals aangegeven op Activiteitenkaarten 2a en 2b ter uitbreiding van het visuele interessegebied zoals u dat met de ontwikkelingsbegeleider bepaald heeft. Gebruik uzelf en grote speeltjes als visueel materiaal.

Activiteiten aan tafel

- Ga door met de activiteiten zoals aangegeven op Activiteitenkaart 2a en 2b met steeds kleinere materialen zoals besproken met uw ontwikkelingsbegeleider.

Check de kaart met aanwijzingen voor **Visuele omgeving en materialen**

Activiteitenkaart 3a (vervolg)

Het zien van personen

- Terwijl u speelt met uw kind, laat een ander familielid op één meter afstand staan of zitten, bijvoorbeeld de vader (maar niet recht tegenover u).
- Zeg dan: "Waar is papa?" (Papa mag niet praten).
- Kijk of uw kind rondkijkt en op zoek is, en of uw kind in staat is papa te vinden.
- Als dit niet lukt, vraag papa op de plaats te bewegen. Als uw kind papa nog steeds niet kan vinden, buigt hij voorover en komt iets dichterbij.
- Zodra uw kind papa heeft gelokaliseerd, zegt papa: "Ja, hier ben ik" en beloont het kind met een zoen of knuffel.
- Introduceer op deze manier geleidelijk aan andere familieleden en vergroot de afstand tussen uw kind en de andere persoon naarmate het visueel functioneren verbetert.

Het zien van voorwerpen

- Wanneer uw kind niet kijkt, leg één van haar/zijn alledaagse voorwerpen (bijvoorbeeld een beker) of speeltje op een meter afstand van uw kind vandaan (maar niet recht tegenover het kind).
- Zeg dan: "Waar is je beker?" of wanneer uw kind al de gesproken woordenschat heeft, wijs het aan en vraag: "Wat is dat?".
- Wanneer uw kind de beker niet kan lokaliseren of benoemen, leg de beker dan dichterbij.
- Wanneer uw kind de beker wel kan lokaliseren of benoemen, leg de beker verder weg en aan de andere kant.
- Laat duidelijk uw plezier merken als uw kind in staat is het voorwerp te vinden.
- Introduceer één voor één andere voorwerpen waar uw kind de naam ook van kent.
- Introduceer dan andere voorwerpen van dezelfde soort maar met een andere kleur.

Vervolg op Activiteitenkaart 3b

Activiteiten

Oogbewegingen

Blikrichten

Het visuele materiaal bevindt zich op grotere afstand tegenover uw kind en iets uit het midden (links of rechts).

- Ga door met de activiteiten zoals aangegeven op Activiteitenkaart 2a en 2b waarbij u uzelf en grote voorwerpen als visueel materiaal gebruikt.

Van een voorwerp naar een ander voorwerp, beide op dezelfde afstand.

- Ga door met de activiteiten zoals aangegeven op Activiteitenkaart 2a en 2b waarbij u twee personen en grote speeltjes als visueel materiaal gebruikt.

Kiekeboe

- Een goed moment om deze activiteit te starten is wanneer uw kind zich visueel bewust is van en interesse toont in uw gezicht op ongeveer 1 meter afstand. Vervang de kinderstoel door een dienblad wanneer uw kind interesse toont in grote (25 cm of groter) speelgoedvoorwerpen op een afstand van meer dan 2 meter.
- Verberg uw gezicht achter een dienblad en zeg "kiekeboe" als u aan één kant plotseling vanachter het dienblad verschijnt - op een afstand van 3/4 meter. Wanneer uw kind het spelletje begrijpt, zeg dan "kiekeboe" terwijl uw gezicht nog steeds achter het dienblad verborgen is en verschijn dan aan een kant vanachter het dienblad zonder geluid te maken.
- Wanneer uw kind uw lachende gezicht visueel weet te vinden, gebruik dan een effen beklede kinderstoel die op ongeveer 1 meter afstand van het kind staat en ga door met het spelletje. Verschijn zowel aan de boven- als aan de zijkant vanachter de stoel.
- Naarmate uw kind uw gezicht sneller weet te lokaliseren, schuift u de stoel verder weg.

Als uw kind in staat is uw gezicht op 3 meter afstand te lokaliseren, probeer hetzelfde met een bal of een ander speeltje. Begin dan weer op een afstand van 1 meter.

Activiteitenkaart 3b (vervolg)

Volgen en convergeren

Ga door met de activiteiten zoals aangegeven op Activiteitenkaart 2a en 2b onder **volgen en convergeren** totdat de ontwikkelingsbegeleider denkt dat het volgen van dichtbij en ver weg en convergeren hun piek hebben bereikt.

- Gebruik voor het volgen van ver weg aanvankelijk een persoon als visueel materiaal. Naarmate de visuele reacties verbeteren, kunt u een ronddraaiende bal van 25 cm of groter, en vervolgens een 12 cm grote ronddraaiende bal gebruiken.

Volgen van rollende voorwerpen

- Wanneer uw kind rollende voorwerpen snel kan opsporen aan tafel en kan zitten (met hulp), verplaats uzelf naar de vloer en plaats het kind tussen uw gestrekte benen en maak met twee andere personen een driehoek. Zorg voor grote kleurcontrastverschillen tussen de bal en de vloer.
- Begin op een afstand van ongeveer 1.5 meter. Help uw kind de bal naar persoon 2 te rollen. Persoon 2 rolt de bal naar persoon 3, die de bal terugrolt naar u en uw kind.
- Verander het patroon van volgorde. Bijvoorbeeld, rol de bal nu eerst naar persoon 3, die de bal verder rolt naar persoon 2 die de bal tenslotte weer terugrolt naar u en uw kind.
- Kijk goed of uw kind de bal kan blijven volgen.
- Naarmate het visuele functioneren verbetert, kunt u de snelheid en de afstand van het rollen verhogen en de grootte van de bal verkleinen.

Check de kaart met aanwijzingen voor **Visuele omgeving en materialen**

Vorbereiding

Het doel van de activiteiten op deze activiteitenkaart is het verbeteren van de functionele gezichtsscherpte door uw kind aan te moedigen te kijken naar details.

Afstand: van 1 tot 6 m

Positie:

Zoals op Activiteitenkaart 3, plus staand, zittend of knielend met u op de vloer

Begripsniveau:

U kunt de activiteiten op Activiteitenkaart 4 pas proberen als uw kind namen van gezinsleden, vrienden, huisdieren, alledaagse voorwerpen speelgoed en voorwerpen weergegeven in plaatjes kent. Het kind moet namelijk aan kunnen duiden wat zij/hij ziet in een plaatje, door een plaatje te benoemen, door een betekenisvol geluid te maken, bijv. door 'brmm-brmm' te zeggen voor een auto of door een gebaar te maken, bijv. van drinken.

Materiaal: Zoals op Activiteitenkaart 3, plus:

Mensen:

1. Twee gezinsleden of vrienden die *niet hetzelfde* postuur hebben (wat betreft lengte, breedte en huidskleur) a) verschillend gekleed zijn en b) in *dezelfde* kleuren.
2. Twee gezinsleden of vrienden die *hetzelfde* postuur hebben (wat betreft lengte, breedte en huidskleur) a) verschillend gekleed zijn b) in dezelfde kleuren.

Voorwerpen:

1. Drie setjes van twee voorwerpen of speeltjes die even groot zijn maar verschillen van kleur en vorm.
2. Drie setjes van twee objecten of speeltjes gelijk van grootte, kleur en vorm.
3. Vier setjes van voorwerpen van een bepaalde soort, bijvoorbeeld kledingstukken: t-shirt, schoenen, laarzen, en een muts, die samen als groepje, in een mand of op een stapel gepresenteerd kunnen worden. Maak setjes van objecten met dezelfde kleuren en setjes van objecten waarvan de kleuren verschillend zijn.

Activiteitenkaart 4a (vervolg)

Plaatjes:

1. Een boek of een set van losse op ware grootte weergegeven plaatjes van alledaagse voorwerpen in bonte kleuren, met een scherpe omtrek, tegen een egale en contrasterende achtergrond.
2. Een boek of set van vergelijkbare plaatjes van alledaagse voorwerpen of speelgoed ingebed in een plaatje waarin nog twee voorwerpen aanwezig zijn. De voorwerpen mogen elkaar niet overlappen. Alle objecten moeten bonte kleuren en een scherpe omtrek hebben en zijn geplaatst tegen een egale en contrasterende achtergrond.
3. Een boek of set van plaatjes van alledaagse activiteiten met twee of drie doelvoorwerpen (4 tot 6 cm groot) die in een natuurlijke setting geplaatst zijn, zoals een afgedrukte foto.
4. Een boek of set van plaatjes van meer complexe alledaagse scènes en met kleinere doelvoorwerpen (1 tot 2 cm groot) die in een natuurlijke setting geplaatst zijn.

Vervolg op Activiteitenkaart 4b

Vorbereiding

Foto's:

Een digitale camera is handig voor het maken van foto's voor een kind met een beperkt gezichtsvermogen. Als u zelf geen camera heeft dan heeft wellicht uw ontwikkelingsbegeleidster er één. Neem een foto tegen een egale achtergrond of een natuurlijke omgeving en print deze op mat A4 of A5 fotopapier.

U heeft nodig:

1. Twee setjes foto's van het gezicht van individuele gezinsleden tegen een egale contrasterende achtergrond. Een setje waarop het gezicht ongeveer 8-10 cm groot is en een setje waarop het gezicht ongeveer 4-5 cm groot is.
2. Twee setjes foto's van de gezichten van twee gezinsleden of vrienden samen tegen een egale contrasterende achtergrond. Een setje met gezichten van ongeveer 6-8 cm groot en een setje met gezichten van 3-6 cm groot.
3. Twee setjes foto's waarop individuele gezinsleden of vrienden volledig te zien zijn tegen een egale contrasterende achtergrond. Eén setje met foto's op A4 grootte en één setje met foto's op A5 grootte.
4. Twee setjes foto's waarop twee gezinsleden of vrienden samen volledig te zien zijn tegen een egale contrasterende achtergrond. Eén setje met foto's op A4 grootte en één setje met foto's op A5 grootte.
5. Twee setjes foto's van het gezicht van individuele gezinsleden of vrienden in een natuurlijke binnen- of buitensetting. Eén setje waarop het gezicht ongeveer 8-10 cm groot is en één setje waarop het gezicht ongeveer 4-5 cm groot is.
6. Twee setjes foto's van de gezichten van twee gezinsleden of vrienden samen in een natuurlijke binnen- of buitensetting. Eén setje met elk gezicht ongeveer 6-8 cm groot en één setje met elk gezicht ongeveer 3-6 cm groot.
7. Twee setjes foto's waarop individuele gezinsleden of vrienden volledig te zien zijn in een natuurlijke binnen- of buitensetting. Eén setje met foto's op A4 grootte en één setje met foto's op A5 grootte.
8. Twee setjes foto's waarop twee gezinsleden of vrienden samen volledig te zien zijn in een natuurlijke binnen- of buitensetting. Eén setje met foto's op A4 grootte en één setje met foto's op A5 grootte.

Activiteitenkaart 4b

---

9. Twee setjes foto's van familie-aangelegenheden en activiteiten, bijv. op het strand, in een speeltuin of in een natuurlijke buitenomgeving.

Voor het leren van scannen heeft u verschillende blaadjes nodig waarop kleine plaatjes in een rij staan afgebeeld. Elk plaatje stelt een ander dier, alledaags voorwerp voor of heeft een andere vorm. Uw ontwikkelingsbegeleidster kan u hier aan helpen.

Activiteiten

Ga door met activiteiten van Activiteitenkaart 3 die nog meer ontwikkeling nodig hebben, plus het volgende:

Zien van mensen

- Begin met twee familieleden van wie u zeker weet dat uw kind de namen kent. De personen zijn verschillend in grootte en vorm en dragen verschillende kleuren kleding. Vraag hen op 1 meter afstand van uw kind te gaan staan en niet te praten. Vraag dan: 'Waar is papa?' of 'Waar is oma'?
- Als uw kind de juiste persoon aankijkt of ernaar kijkt, moet deze persoon het kind belonen met een kus. Laat de personen van positie wisselen en herhaal deze oefening even later.
- Als uw kind in de war lijkt of de personen niet lijkt te zien, vraag de personen dichterbij te komen en herhaal de oefening.
- Als deze oefening goed gaat wanneer de personen op 1 meter afstand staan, vraag de personen verder weg te gaan staan en herhaal de oefening.
- Als dit goed gaat, introduceer andere familieleden of vrienden en vergroot de afstand.
- De volgende stap is om mensen te gebruiken die hetzelfde postuur en dezelfde lengte hebben en verschillende kleding dragen.
- Wanneer uw kind deze personen op 2 meter afstand of meer kan herkennen, probeer hetzelfde dan wanneer de personen dezelfde kleding aan hebben (bijvoorbeeld spijkerbroeken en witte t-shirts). Uw kind moet dan kijken naar kleinere details, bijvoorbeeld hun gezichten, om hen van elkaar te kunnen onderscheiden.

Vervolg op Activiteitenkaart 4c

Activiteiten

Zien van alledaagse voorwerpen en speelgoed

- Begin met één van de van twee paren voorwerpen of speeltjes die even groot zijn maar *verschillend* van kleur en vorm. U moet er zeker van zijn dat uw kind ze aan de naam kan herkennen.
- Plaats twee speeltjes ongeveer 12 cm uit elkaar en binnen handbereik van uw kind op tafel of op de vloer en vraag naar één van de speeltjes. (De speeltjes mogen geen geluid maken.)
- Wanneer uw kind hierin slaagt, plaats de speeltjes dan ongeveer 1 meter uit elkaar op de vloer en vraag: "Waar is jouw ...?".
- Wanneer uw kind kijkt of wijst naar het juiste speeltje, laat uw kind het speeltje dan pakken en speel er samen een paar minuten mee. Doe daarna hetzelfde met de speeltjes in de andere volgorde.
- Als uw kind het speeltje niet kan vinden, zeg dan: "Daar is het, daar is jouw ..." en pak het op en speel er mee.
- Wanneer uw kind het kan, probeer een ander setje van twee voorwerpen of speeltjes die even groot zijn maar *verschillend* van kleur en vorm.
- Vergroot geleidelijk de afstand tussen uw kind en de voorwerpen.
- Wanneer uw kind de activiteiten met de setjes van twee voorwerpen of speeltjes die even groot zijn maar *verschillend* van kleur en vorm goed onder de knie heeft op een afstand van 2 meter, probeer dan hetzelfde met de setjes van twee voorwerpen of speeltjes die even groot zijn en *dezelfde* kleur en vorm hebben. Het kind moet zich nu richten op details om het verschil tussen de twee voorwerpen te zien.
- Kijk weer of uw kind het juiste speeltje kan aanwijzen of kiezen en zo ja vergroot de afstand tussen uw kind en het speeltje.
- Probeer hetzelfde met kleinere speeltjes of voorwerpen als uw kind het met de grote voorwerpen kan.
- Plaats een setje van voorwerpen van *dezelfde* soort (bijv. kledingstukken) maar met *verschillende* kleuren op een stapel op de vloer of in een mand en vraag uw kind haar/zijn eigen schoen of die van mama te vinden.
- Wanneer uw kind dit goed onder de knie heeft, introduceer dan het setje van voorwerpen van *dezelfde* soort en met *dezelfde* kleur.

Activiteitenkaart 4c (vervolg)

Zien van plaatjes

- Plaatjes, zelfs levensgrote, zijn moeilijker te zien dan hun drie-dimensionale tegenhanger, omdat ze twee-dimensionaal zijn. Kinderen met een visuele beperking moeten plaatjes vaak van veel dichterbij zien dan voorwerpen om ze te kunnen herkennen.
- Het is belangrijk dat wanneer u kijkt naar en praat over plaatjes in een boek, de plaatjes goed zichtbaar zijn voor uw kind om enige betekenis te hebben. Als een plaatje wazig of onscherp is, kan het zijn dat uw kind leert dat een bruine vlek op een blauwe achtergrond een teddybeer wordt genoemd. Wanneer uw kind later een bruine hond in een blauwe plas water ziet, kan het u beiden in verwarring brengen als zij/hij het een teddybeer noemt.
- Het Logboek visuele ontwikkeling is een hulpmiddel om te achterhalen welke typen plaatjes uw kind voldoende kan zien. Dit kan u helpen de meest geschikte plaatjesboeken voor uw kind te vinden. Plaatjes zijn goed voor het verbeteren van uw kinds gezichtvermogen maar het moeten dan wel de juiste plaatjes voor uw kind zijn.
- Bekijk de lijst met plaatjes van Activiteitenkaart 4b. Vul het Logboek visuele ontwikkeling in en zoek samen met de ontwikkelingsbegeleidster naar boeken die het best passen bij uw kind.
- Het is belangrijk niet altijd te vragen "Waar is de bal", of "Waar is de hond?" maar ook te vragen "Wat is dat?" om uw kind te stimuleren doelgericht te kijken.
- Tijdens het voorlezen kunt u soms zeggen "Toen de boer over het veld liep zag hij een .... (pauze) - wijs dan naar het dier of voorwerp en zeg: "Kijk daar is het, wat zag hij? in plaats van "... hij zag een schaap, waar is het schaap?" "Waar is het schaap" is makkelijker omdat het kind alleen het plaatje hoeft te doorzoeken naar witte objecten.
- Stop eens bij een onderdeel van een foto en praat erover, bijvoorbeeld, "Ja, dat is een eend, welke kleur heeft de eend?" (wacht op antwoord - geef het antwoord zelf als uw kind niet antwoordt), vervolg met "Waar is zijn bek?, zijn bek is oranje en zijn oog is..."
- Laat uw kind op dezelfde manier praten over een plaatje waarop een gebeurtenis of activiteit plaatsvindt.

Vervolg op Activiteitenkaart 4d

Activiteiten

Zien van foto's

- Foto's zijn net zoals plaatjes twee-dimensionaal en daarom moeilijker te zien dan voorwerpen.
- Zelfs simpele foto's van de eerste set op Activiteitenkaart 4b zijn moeilijker te zien dan de plaatjes van de eerste set omdat een gezicht dat is gefotografeerd opgebouwd is uit meerdere kleuren en tinten in plaats van opvallende egale kleuren.
- Het logboek visuele ontwikkeling is een hulpmiddel om te achterhalen welke typen foto's uw kind voldoende kan zien, en dit kan u helpen te beoordelen met welke foto's gestart kan worden. Werk systematisch door de sets heen door de volgorde aan te houden zoals die beschreven is onder [Voorbereiding](#) bij Activiteitenkaart 4b.
- Zoals bij de plaatjes zal uw kind beter naar foto's kijken wanneer u vraagt:
  - te vertellen wie er te zien is op de foto in plaats van te vragen 'papa' aan te wijzen.
  - te vertellen wat 'papa' aan heeft in plaats van te zeggen dat 'papa' een blauwe trui aan heeft.
  - te vertellen wat er op de picknick tafel staat in plaats van de cakejes aan te wijzen.
  - de activiteit die te zien is op de foto te beschrijven in plaats van te zeggen: "Ze zijn aan het schommelen, waar is de schommel?"

Activiteitenkaart 4d (vervolg)

Oogbewegingen

Het bewegen van de ogen om iets/iemand te zoeken en te vinden (Scannen)

- Plaats drie tot vijf bekende voorwerpen of speeltjes op een tafelblad met tien centimeter tussen ieder voorwerp. Zeg: "Geef me de ... (en noem dan het laatste voorwerp in de rij)" terwijl u met uw vinger tikt op een voorwerp aan één kant van de rij.
- Kijk of uw kind uw vinger volgt. Als uw kind dit doet, herhaal dit in de andere richting met andere voorwerpen. Als uw kind uw vinger niet volgt, trek dan uw kinds aandacht voor het voorwerp door uw hand op het eerste voorwerp in de rij leggen en te vragen: "Is deze het? Nee? En deze dan? Wijst dan naar het volgende voorwerp en herhaal dit voor de hele rij.
- Wanneer uw kind uw vinger in beide richtingen volgt, beweeg uw vinger nu alleen van links naar rechts.
- Wanneer uw kind dit goed doet, probeer hetzelfde nog eens, maar nu zonder uw vinger langs de lijn te bewegen. Kijk of uw kind zelf aan de linkerkant begint en naar rechts scant.
- Als uw kind dit niet doet, begeleid hun oogbeweging dan weer met uw vinger.

Laat altijd merken dat u het fijn vindt wanneer uw kind het juiste voorwerp kiest, ook wanneer uw kind uw vinger niet volgt.

Opsporen van bewegende voorwerpen

- Houd een gekleurd lint vast en maak armbewegingen (eerst langzaam en daarna steeds sneller) en kijk of uw kind de bewegingen van het lint volgt.
- Maak een auto- of treinbaan en laat hier een auto of trein op batterij over rijden. Als u geen auto- of treinbaan heeft, kunt u deze misschien lenen bij vrienden of een speel-otheek.
- Plaats een auto of een trein op de baan en kijk of uw kind het volgt.